

Oběhové hospodářství, produkce a zpracování textilních odpadů v ČR

Česká technologická platforma pro textil (ČTPT), která je spolu s firmou INOTEX českým řešitelem mezinárodního projektu ENTeR, uspořádala 5. dubna 2018 v Praze workshop na téma „Circular Economy, produkce a zpracování textilních odpadů v ČR“. Workshop byl prvním z řady setkání, která budou postupně realizována i dalšími partnery projektu v jednotlivých zemích (Polsko, Itálie, Německo, Maďarsko) a která mají zástupcům textilních podniků, státní správy i samotným partnerům projektu umožnit výměnu zkušeností v oblasti nakládání s textilním odpadem a jeho využíváním.

Na workshopu v Praze byli po stručném představení projektu ENTeR účastníci seznámeni s výstupy z dotazníkového šetření mezi podniky produkujícími a zpracovávajícími textilní odpad v ČR, který v rámci projektu ENTeR proběhl začátkem roku 2018. Odpovědi respondentů ukázaly, že podniky produkující textilní odpad se dlouhodobě aktivně snaží své odpady zhodnotit a najít pro ně další zpracování a využití, ať již interně nebo předáním externím společnostem; ty je zpracovávají především mechanicky (řezání, trhání) a předávají k využití pro výrobu různých čistících materiálů, výplní, izolací či dílů pro automobilový průmysl. To platí i pro staré oblečení a další textil shromažďovaný v rámci kontejnerového sběru od veřejnosti, který již není vhodný pro další nošení. Technologické řešení pro využívání textilních odpadů je u nás dostupné v převážné míře pro „jednoduché“ textilní materiály, na rozdíl od odpadů technických textilií, jejichž zpracování a využití je často vzhledem k jejich technickému charakteru (zátěry, laminování, kompozity...) obtížné či nákladné. Vzhledem k významné pozici výroby technických textilií v ČR představuje řešení recyklace tohoto typu textilních odpadů inovační příležitost pro zpracovatele odpadů. Respondenti dále poukazovali na potíže při využívání odpadů coby druhotné suroviny z pohledu legislativy.

Další příspěvek na workshopu byl věnován oběhovému hospodářství coby jedné z výzev evropskému textilnímu průmyslu diskutované na úrovni Evropské technologické platformy. Prioritami jsou mj. řešení high-tech recyklace textilu, hledání udržitelných náhrad nebezpečných chemikálií používaných při zpracování textilií a biochemických způsobů zpracování, lepší zpracovatelnost a komplexní využívání domácích (EU) přírodních obnovitelných zdrojů vláken aj.

V příspěvku Asociace prádel a čistíren (APAC) bylo zdůrazněno, že i tyto podniky hledají využití pro textilní odpady představované vyřazeným leasingovým prádlem a čelí výzvám oběhového hospodářství.

Prezentace firmy Agritex s.r.o. pak představila výsledky výzkumu týkajícího se komplexního využití stonkových vláken ze lnu a konopí. Vedle využití v textilním průmyslu jsou tato vlákna cennou surovinou i pro výrobu technických textilií (geotextilie, zvukové či tepelné izolace), cementových materiálů, obalových či přepravních materiálů, dílů pro automobilový a letecký průmysl, stavebnictví, papírenský průmysl či energetiku. Ve svém výzkumu firma Agritex hledala vhodné odrůdy lnu a konopí s dostatečným výtěžkem vlákna či vhodné technologie sklizně a zpracování stonku. Snaha o maximální výtěžnost a komplexní využití vláken v různých oblastech produkce je v souladu s principy oběhového hospodářství.

ENTeR – Expertní síť pro recyklaci textilií

Mezinárodní projekt ENTeR podporovaný z prostředků programu spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE se zaměřuje na snižování vzniku odpadů z textilního průmyslu a možnosti jejich využití. V rámci projektu bude vytvořeno virtuální centrum (on-line platforma), které urychlí spolupráci mezi zúčastněnými textilními regiony a podpoří společnou nabídku inovačních služeb hlavních místních výzkumných center a podnikatelských asociací zaměřenou na zpracování a využití textilních odpadů. Cílem je prokázat přínos operačního modelu spolupráce mezi výzkumnými a obchodními partnery, založeného na on-line nástroji a sdílení zkušeností v oblasti eko-designu odpadů a efektivního využívání zdrojů.

Více informací o projektu na stránkách www.interreg-central.eu/enter